

ק"פ (רחובות) 67888-01-24 - קובי בן אברהם נ' מועצה מקומית גני תקווה

בית משפט השלום ברחובות

ק"פ 67888-01-24 בן אברהם ואח' נ' מועצה מקומית גני תקווה ואח'
תיק חיצוני:
לפני כבוד השופטת קרן וקסלר

הקובלים
1. קובי בן אברהם
2. שרה מאור
3. אביב אוקון
4. אסף כהן באמצעות ב"כ עו"ד

נגד

הנאשמים
1. מועצה מקומית גני תקווה
2. ליזי דלהריציה
3. עומר שלומוביץ
4. יניב אנגל
5. החברה לפיתוח גני תקווה בע"מ
6. תומר ברזילי באמצעות ב"כ עו"ד ליאור אפשטיין ועו"ד מאור זמיר זינגר

החלטה

לפניי בקשה לפיה אין להשיב לאשמה, לפי סעיף 158 בחוק סדר הדין הפלילי, נוסח משולב], תשמ"ב-1982.

רקע עובדתי

1. הקובלים הם תושבי גני תקווה ומשנת 2023 הם מתגוררים בשכונה בצמוד למגרש כדורגל, שהוקם בשנת 2018, אותו מפעילה העירייה. בקובלנה, אשר הוגשה ביום 19.1.2024 נגד שישה נאשמים: עיריית גני תקווה; ראש עיריית גני תקווה; ממלא מקום וסגן ראש העירייה; סגן ראש העירייה ויו"ר הוועדה לאיכות הסביבה בעירייה; החברה העירונית של המועצה המקומית גני תקווה; ומנהל החברה העירונית לפיתוח, מיוחסות לנאשמים עבירות של **גרימת רעש חזק**

ובלתי סביר, לפי סעיפים 2, 9, 11(א)(1), 11(א)(3), 11(ב), 11(ב1), 11(ג), 13 ו-14 בחוק למניעת מפגעים, תשכ"א-1961; **גרימת רעש חזק ובלתי סביר**, לפי סעיף 2 בתקנות למניעת מפגעים (רעש בלתי סביר), התש"ן-1990; **גרימת רעש חזק ובלתי סביר**, לפי סעיפים 3 ו-8 בתקנות למניעת מפגעים (מניעת רעש), תשנ"ג-1992; **גרימת שאון או מהומה במקום ציבורי באופן העלול להפריע לתושבים**, לפי סעיף 194(א) בחוק העונשין, תשל"ז-1977; **תקיפה** (באמצעות אור), ריבוי עבירות לפי סעיפים 379-380 בחוק העונשין.

2. בקובלנה נטען כי השכונה בה מתגוררים הקובלים הוקמה כחלק מתוכנית מתאר מקומית שאושרה בשנת 2014 שבמסגרתה הוסדרה הקמתה של שכונת מגורים, שחלקים ממנה יועדו להקמת קריית חינוך ומתקני ספורט לשימוש הישוב והשכונה. עם הזמן גדלה הפעילות במגרש הכדורגל כך שלמעשה מפעילים הנאשמים במקום אצטדיון תקני, הכולל יציעים ובהם מאות מושבים, הפועל בהיקף נרחב ופתוח לכלל הציבור. בנוסף למשחקי הכדורגל מתקיימים במקום גם חוגים שונים, אימונים ואירועים, ביום ובלילה, והכול באופן שמגביר משמעותית את היקף שעות השימוש והפעילות במגרש הכדורגל ובקריה החינוכית ויוצר מטרדים בדמות מפגעי רעש ואור, הגורמים לנזק לקובלים ולמשפחותיהם. בתוך כך טוענים הקובלים, כי עמודי תאורה במגרש הכדורגל הוקמו ללא היתרים כדין, בניגוד לתקנות התכנון והבנייה (עבודות ומבנים הפטורים מהיתר), תשע"ד-2014, לתקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר תנאים ואגרות), תשל"ל-1970, בניגוד לצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי) תשע"ג-2013 ולחוקי עזר עירוניים.

האור הבוקע מאותם עמודי תאורה בגובה כ-12 מטרים גורם למפגעי אור קשים בבתי הקובלים. הוא מסנוור וחודר אל תוך הבתים, באופן המהווה תקיפה. הקובלים פנו פעם אחר פעם לנציגי העירייה ודרשו לבצע הגבלות על הפעילות במגרש, לרבות התקנות מיגון אקוסטי ומיסוך אור למגרש, אך בפועל דבר לא נעשה.

3. הקובלנה הוגשה בהמשך למאבק שמנהלים תושבי גני תקווה נגד פעילות מגרש הכדורגל. במסגרת כתב הקובלנה הפנו הקובלים לפסק הדין שניתן בעת"מ (מרכז) 54445-07-17 דהן נ' ועדה מקומית לתכנון ובנייה-מצפה אפק והמועצה המקומית גני תקווה (19.11.2017) וטענו כי הנאשמים מפרים בריש גלי מגבלות שנקבעו בפסק הדין על פעילות המגרש. קביעות פסק דין נסקרו על ידי במסגרת החלטות קודמות, העוסקות בבקשות שהגישו הקובלים למתן סעדים זמניים, אולם למען שלמות התמונה, אחזור עליהן בתמצית.

מדובר בעתירה שנדונה טרם הקמת המגרש וכוונה לביטול תכנית בינוי והיתרי בניה מכוחם הקימה העירייה (אז, מועצה מקומית) את מגרש הכדורגל, הצמוד לבתיהם של כ-100 רוכשי דירות. בעתירה נטען כי הקמת אצטדיון כדורגל תקני הגובל בבתי המגורים בשכונת מגורים שקטה, מהווה פגיעה צפויה, לא מידתית ולא סבירה באיכות חייהם של העותרים. בצד זאת הועלו גם טענות הנוגעות להפרת דיני התכנון והבנייה. בית המשפט המחוזי קבע בפסק הדין, כי לא מצא ממש בטיעוני העותרים לפיהם מטרת התוכנית היא תכנון שכונת מגורים שקטה ושלווה, אלא בשכונה

הגובלת במתחם ציבורי יישובי נרחב, שבו יכללו מבני חינוך ומתקני ספורט. הגם שמידותיו של המגרש מתאימות למגרשי ליגה, וכך אמנם אף נרשם בתוכנית הבינוי, לא מצא בית המשפט להטיל דופי בהצהרותיהם החוזרות של חברי המועצה, לפיהן המגרש עתיד לשמש את תושבי המועצה בלבד, תוך שציין כי לא נמצאו ראיות לסממנים נוספים של מגרשי ליגה, ובכלל אלה, תאורה, מספר מושבים ועוד.

נוכח האמור לעיל, הורה בית המשפט על דחיית העתירה לגופה, משלא הוכחו טענותיה העובדתיות, בהיעדר פגמים בתוכנית הבינוי ובהיתר ובשל שיהיו שנפל בהגשת העתירה. בסיכום פסק הדין הבהיר בית המשפט כי קביעותיו נסמכות גם על השימושים אשר בכוונת המועצה לעשות במגרש, ובעיקר לאחר שקיבל את טענת המועצה לפיה השימוש המתוכנן במגרש יהיה זה אשר נקבע בתוכנית. לפיכך, הורה כי שימושים אלה יחייבו את המועצה וכי יש לראות את ההיתר שמתוכו הוקם המגרש ככולל את מגבלות השימוש בו, כלהלן: המגרש לא יועמד להשכרה; המגרש לא יהיה פעיל בשבתות וחגים; המגרש ישמש את תושבי המועצה בלבד וישמש למשחקי ילדים ונוער בלבד, לרבות חוגי כדורגל, שיעורי ספורט של חטיבת הביניים, התיכון ומגמת הספורט. שינוי במגבלות אלה יחייב הליך של שינוי ותיקון היתר הבניה.

נימוקי הבקשה

4. בתום פרשת התביעה העלה ב"כ הנאשמים טענה לפיה אין להשיב לאשמה ביחס לעבירת התקיפה באמצעות אור המיוחסת לנאשמים 2, 3, 4 ו- 6, אם כי אינו כופר בצורך להגיב לאשמה בעניין הנאשמים 1 ו- 5 ("נכון שלעניין התאגיד אני נאלץ להשיב, אין בכלל ספק", עמ' 197 ש. 30).

ב"כ הנאשמים אינו מתכחש אמנם לעצם היכולת לייחס תקיפה באמצעות אור, אם כי תהה בדבר הרלוונטיות של אפשרות זו במצב התאורה הקיים היום. בטיעונו הפנה לסעיף 23 (א)(2) בחוק העונשין הנוגע להיקף אחריותו הפלילית של תאגיד לפיו "**לעבירה המצריכה הוכחת מחשבה פלילית או רשלנות, אם, בנסיבות הענין ולאור תפקידו של האדם, סמכותו ואחריותו בניהול עניני התאגיד, יש לראות במעשה שבו עבר את העבירה, ובמחשבתו הפלילית או ברשלנותו, את מעשהו, ומחשבתו או רשלנותו, של התאגיד**", ולדידו, הקובלים מבקשים, למעשה, לבצע "היפוך משפטי" שבו הנאשמים יישאו באחריות למעשים שביצע, לכאורה, התאגיד, קרי, העירייה, וזאת על אף שכתב הקובלנה אינו מפרט עבירה שביצעו בעלי התפקידים עצמם בעניין האור.

תמצית תשובת הקובלים

5. לטענת הקובלים מתקיימים כבר עתה הן היסודות העובדתיים והן היסודות הנפשיים של עבירת התקיפה באמצעות אור המיוחסת לנאשמים, תוך שהפנו לחומר הראיות הנוגע למשמעות הפעלת התאורה במגרש.

6. על אף שאין טענה בנוגע למחויבותה של נאשמת 1 להגיב לאשמה, הרחיבו הקובלים ופרשו את טענותיהם כלפיה. נטען כי הנאשמת 1 היא בעלת המגרש; היא זו שיזמה את תכנית המתאר מכוחה הוקם המגרש וכן את הבקשה לקבלת היתר בנייה למגרש מכוח התוכנית, לאישור הוועדה המחוזית לתכנון ובנייה; היא זו שמימנה את בניית המגרש על תשתיותיו, לרבות עמודי התאורה; היא זו שאמונה על תשלום החשמל, הפעלת החשמל ותחזוקת ארון החשמל במגרש.

7. אשר לנאשמת 5, טענו כי המגרש מופעל באמצעותה וזאת בהתאם לתקנון הפעלת המגרש (ת/10; ישיבות מליאת מועצה ת/49).

8. לטענת הקובלים, פעולת האור הנדרש לצורך הרשעה בעבירת התקיפה היא הפעלה ישירה או עקיפה. בענייננו, ההפעלה הישירה נעשית באמצעות התאגידים, קרי נאשמים 1 ו-5, ואילו הפעלת העקיפה נעשית באמצעות הנאשמים "בשר ודם" 2, 3, 4 ו-6, ואין צורך להוכיח כי נאשמים אלה הפעילו באופן פיזי את אמצעי התאורה כלפי הקובלים.

9. בנוגע לנאשמת 2, נטען כי היא דירקטורית בחברה העירונית המפעילה את המגרש; היא חתומה על רישיון העסק של המגרש שניתן על ידה לנאשמת 5; היא מחליטה בכל הוצאה תקציבית ובנושא הוצאות על בינוי והנדסה בעיר; היא מחליטה על האופן בו יופעל המגרש ועל תקנות הפעלתו. עוד נטען כי הנאשמת 2 מודעת לטענות הקובלים בעניין מפגעי האור ואף התחייבה בעבר לבדוק את נושא התאורה במגרש ולספק לדיירים תשובות ופתרונות (נ/2- סיכום פגישה עם נציגות דיירי פרויקט "רותם שני" מיום 17.7.2017);

בנוגע לנאשם 3 נטען כי הוא הוא סגן ראש העיר; הוא דירקטור בנאשמת 5 המפעילה את המגרש ומנהלת אותו; הוא השתתף בישיבות של מועצת נאשמת 1 שבה עסקו בתקציב המגרש; הוא השתתף בישיבה עם הדיירים שעסקה גם בנושא תאורה; הוא נמצא בהנהלה של הנאשמת 1 ומכאן שהינו אחראי להחלטות על בינוי והנדסה בעיר;

בנוגע לנאשם 4 נטען כי הוא משמש כסגן ראש העיר; הוא השתתף בישיבות מועצה בהן עסקו בתקציב המגרש ובהפעלה של המגרש; הוא יו"ר הוועדה לאיכות הסביבה בנאשמת 1; הוא מהווה חלק מהנהלתה של הנאשמת 1 ומכאן שהינו אחראי להחלטות על בינוי והנדסה בעיר;

בנוגע לנאשם 6 נטען כי הוא נמצא בהנהלה של נאשמת 5 ואחראי להחלטות על הפעלת המגרש והתאורה.

10. הקובלים מוסיפים וטוענים כי הנאשמים "בשר ודם" שולטים בתאגידים, קרי נאשמים 1 ו-5, הם קובעים את שעות הפעלת אמצעי התאורה; את עוצמתם ואת היעדר ההחלטה על השקעה באמצעות המיגון מפני האור. לשיטת הקובלים, שליטה זו היא הפעלה עקיפה שדי בה כדי לבסס יסוד זה של העבירה כלפיהם. בהקשר זה מטעימים הקובלים, כי יסודות התקיפה באמצעות אור אינם מחייבים מגע פיזי של הנאשמים עם הפעלת האור מהמגרש וכי מתאפשרת משפטית

הרשעה בעבירת תקיפה בעקיפין, כדוגמה במקרה של שיסוי חיה בנתקף. מעבר למודעות המיוחסת לנאשמים 1 ו- 5, טוענים הקובלים כי הנאשמים המשיכו להפעיל תאורה בעוצמה הדומה לזו של אצטדיון כדורגל, מבלי שנקטו צעדים למיגון או לצמצום הפגיעה הנגרמת מן האור, ומתוך אדישות עצמו עיניהם ונעדרי כל רצון להביא למנוע את פגיעת התאורה בקובלים למשל, באמצעות דימרים שיאפשרו שליטה על עוצמת התאורה.

דין והכרעה

המסגרת המשפטית

11. טענת "אין להשיב לאשמה" (no case to answer), משמעותה היא כי עם סיום פרשת התביעה, אם לא הוכחה האשמה אף לכאורה, על בית המשפט לזכות את הנאשם - בין אם לבקשתו ובין אם ביוזמת בין המשפט - וזאת כדי למנוע ממנו את הצורך להתגונן מפני אישום שלא בוסס כלל.

12. בהתאם להלכה הפסוקה, הרף הראייתי הנדרש מהתביעה בשל זה הוא נמוך: די בראיות בסיסיות, ואף דלות להוכחת היסודות המרכזיים של העבירה. התביעה אינה מחויבת בהצגת ראיות שיוכיחו את אשמת הנאשמים מעבר לספק סביר, אלא רק בכמות ראיות ראשונית המעבירה את נטל הבאה הראיות (להבדיל מנטל השכנוע) אל כתפי הנאשם (ע"פ 732/76 מדינת ישראל נ' כחלון (21.11.1977)).

13. במקרה דנן, מיוחסת לנאשמים עבירה של תקיפה, שהוגדרה בסעיף 378 בחוק העונשין כך: **"המכה אדם, נוגע בו, דוחפו או מפעיל על גופו כוח בדרך אחרת, במישרין או בעקיפין, בלא הסכמתו או בהסכמתו שהושגה בתרמית - הרי זו תקיפה; ולענין זה, הפעלת כוח - לרבות הפעלת חום, אור, חשמל, גאז, ריח או כל דבר או חומר אחר, אם הפעילו אותם במידה שיש בה כדי לגרום נזק או אי נוחות"**. דהיינו, לענין שלוש החלופות הראשונות (הכאה, נגיעה, דחיפה) אין חשיבות למידת הכוח המופעלת, ואילו לענין החלופה של **"הפעלת כוח בדרך אחרת"**, נדרש שזו תהיה במידה שיש בה כדי לגרום נזק או אי נוחות, מונח שניתנה לו פרשנות מרחיבה. בהתאם לחוק העונשין, דינו של התוקף שלא כדן ("תקיפה סתם") לפי סעיף 379 הוא מאסר שנתיים, ואילו דינו של התוקף וגורם חבלה של ממש, בהתאם לסעיף 380 בחוק העונשין, הוא שלוש שנות מאסר.

אשר ליסוד הנפשי, מדובר בעבירה התנהגותית הדורשת קיומה של מחשבה פלילית כהגדרתה 20(א) בחוק העונשין. משמע, על התביעה להוכיח כי הנאשם היה מודע לטיב התנהגותו (הפעלת הכוח או המגע) ולנסיבות האופפות אותה בעת ביצוע המעשה (היעדר הסכמה והיות המעשה שלא דין) וזאת ללא צורך בהוכחת כוונה לגרימת תוצאה או נזק.

ראיות הקובלים

14. ב"כ הנאשמים אמנם מיקד טיעונו במישור המשפטי, עם זאת, מן הראוי תחילה להתייחס לראיות שהציגו הקובלים בעניין היסוד העובדתי של עבירת התקיפה.

15. **קובל 1, קובי בן אברהם:** באמצעות העד הוגש תצלום ת/3 מיום 18.1.2024 בשעה 17:39 המתעד מבט מביתו אל עבר המגרש ובו ניתן לראות שלושה מוקדי אור בוהק למדי שמגיע מעמודי התאורה (מצורף כאן להמחשה). כך לדבריו: **"אני צילמתי מהטלפון שלי את התמונה. מהחדר של הילדה הגדולה שלי בת 8, אפשר לראות את שלושת הפרוז'קטורים שמאירים ישירות לחדר שלה ולא רק, כל החדרים פונים בעצם לשם. לא ניתן להסתכל, גם אנשים שהיו אצלי חברים וכולי שמדי פעם ביקרו, וראו את זה היו בהלם ואמרו האישונים נשרפים. מאז זה יותר גרוע כי העיריה החליפה נורות חדשות"** (פרו' עמ' 9 ש. 15 ואילך).

בחקירתו הנגדית, השיב שאינו יודע לכמת מה עוצמת התאורה ביחידות Lux (עמ' 7 ש. 8). לדבריו, שוחח עם אדם בשם רועי (שאינו זוכר את שמו המלא: שריין או שרייבר), שאישר את התאורה במגרש ואמר לו שהיא על פי התקן (Lux 650). לא ידוע לו שמתוך התחשבות אושר לקבוע את התאורה בעוצמה פחותה של Lux 400.

קובל 1 אישר שפנה לעירייה בתלונה לגבי האור ונערך ניסיון לטפל בכך (עמ' 28 ש. 25). עם זאת, לדבריו הניסיון לא עזר: **"זה היה מכוון ממש בפנים שלנו עלינו, הוא כיוון את זה שזה לא יהיה בדיוק עלינו אבל ההילה והסינוור נשארה ואף החמירה"**.

ובהמשך:

עו"ד אפשטיין: ולא עשית שום פעולה אחרי זה לדבר עם העירייה שיכוונו עוד פעם?

העד, מר בן אברהם: ודאי שעשיתי.

עו"ד אפשטיין: ולא כיוונו?

העד, מר בן אברהם: עוד פעם כשהם באו להחליף כשהם החליפו אותנו עוד שוב אמרתי זה המצב היה עוד הרבה יותר חמור, דיברתי שוב עם העירייה, לקח להם חודש וחצי חודש וחצי לכוון את זה שוב, זאת אומרת חודש וחצי שאי אפשר בכלל אפילו להסתכל לכיוון הכללי של הפרוז'קטורים, זה היה במשך חודש וחצי וגם אחרי שהם באמת שינו את זה אחרי חודש וחצי כמו שאמרתי המצב עדיין חמור.

עו"ד אפשטיין: אז אנחנו כבר מבינים שהיו שני אירועים שכיוונו את הפנסים.

העד, מר בן אברהם: לא מדויק.

עו"ד אפשטיין: היה שני אירועים,

העד, מר בן אברהם: היה אירוע אחד שאנחנו התלוננו ובגללו הם כיוונו,

עו"ד אפשטיין: והיה עוד אירוע שאחרי חודש וחצי.

העד, מר בן אברהם: ואירוע שני שהם החליפו ייזום על דעתם היו צריך להחליף את הנרות, החליפו, כתוצאה מזה נוצר מטריד עוד יותר גדול,

עו"ד אפשטיין: ואז הם כיוונו.

העד, מר בן אברהם: הם שוב ניסו לכוון ללא הצלחה.

הקובל 1 נשאל אם מדובר לדידו בתקיפה, והוא השיב "אני לא עו"ד אני לא יודע מה זה תקיפה, אני יודע שאני לא יכול להסתכל לשם בלילה בעיניים חשופות... לא יכול לשבת בסלון גם שלי להסתכל לכיוון הגינה" (עמ' 29 ש. 16). לשאלה "אבל אתה מבין שאתה מרגיש מהפנס הזה כמו שנותנים לך מכה כמו שזורקים עליך אבן" השיב "אפשר לומר וזה לא רק אני זה גם אנשים שהיו בבית שלי" (עמ' 29 ש. 24). במענה לשאלה, האם אמנם תאורת הפנסים המתועדים בת/4, שנמצאים במרחק של 100 מטרים מביתו, מהווים תקיפה, השיב שהתמונה צורפה על מנת להראות שהפנסים נדלקו גם לפני צאת השבת והוסיף "שוב אני לא יודע מה זה מותקף" (עמ' 30 ש. 28).

16. קובלת 2, גב' שרה מאור, סיפרה שכאשר היא נמצאת בדירה התריסים מוגפים בגלל האור והחלונות סגורים בגלל הרעש המגיע מן המגרש (עמ' 97 שורה 4). היא מתגוררת בקומה השישית והתאורה המגרש מסנוורת אל תוך הסלון: "אי אפשר לשבת אצלי בסלון בלי תריסים מוגפים כי גם אם יש חרך הכי קטן האור חודר" (עמ' 99 ש. 12).

הוגש ת/4 תצלום מתוך דירתה, מיום 10.2.2024 בשעה 17:44 (עמ' 9 ש. 21 ואילך) (מצורף כאן להמחשה).

17. הקובל 3, מר אביב אוקון, סיפר בעדותו על תלונה שהגיש בלילה בין 24 ל- 25 בספטמבר 2024, מאחר שהתאורה במגרש לא כובתה בסוף שעות הפעילות שלו. לדבריו, התאורה מאד הפריעה ולא הצליח ללכת לישון. הוא התקשר מספר פעמים למוקד העירוני ונאמר לו שהעניין יטופל אך דבר לא נעשה. בשלב מסוים נכנס למגרש בעצמו אך לא מצא את מתג התאורה. הפנסים נשארו דולקים עד הבוקר: "במהלך כל הלילה אף אחד לא עשה דבר על מנת לטפל בבעיה הזאת. בעיה שתאורה שהייתה מאוד מאוד חזקה, אני חושב שצורפו גם תמונות שמראות עד כמה זה אבל אני גר מעל גובה עמודי התאורה ועדיין האור שטף את הבית ומכיוון ומדובר עדיין בתקופה יחסית חמה של קיץ אי אפשר היה לסגור את החלונות ולנסות לישון בגלל החום וכתוצאה מזה זה היה לילה שפחות או יותר אי אפשר היה לישון בו" (עמ' 87 שורה 8 ואילך).

מטעם העד הוגש ת/26 תצלום מיום 17.2.2024 בשעה 17:19, שצולם על ידו ממרפסת דירתו בקומה השמינית ביום שבת, שאינה מלמדת, לטעמי, על סינוור לתוך דירתו (עמ' 90 שורה 4 ואילך).

מר אוקון אישר שדירתו גבוהה יותר מהפנסים. הוא מעריך כ- 12 מטרים מעליהם, אך לדבריו, זה אינו מונע מן האור לעלות למעלה אל תוך דירתו ולסנוור: "התאורה לא מכוונת אך ורק כלפי המגרש למטה, אם אתה מסתכל על התאורה ואפשר לראות את זה גם מהתמונה אפשר לראות שחלק מהזרקורים לא מכוונים ישירות כלפי מטה ואין מעל הזרקורים שום מיגון שמונע מהאור שלהם מלעלות למעלה וכן עובדתית התאורה הזאת גם את הדירה שלי שנמצאת הרבה מעל גובה העמודים עדיין היא מאירה, אמנם בצורה יותר מצומצמת מאשר בדירות יותר נמוכות שנמצאות בזווית יותר קרובה לתאורה אבל עדיין היא מאירה ועדיין היא מייצרת מספיק מטרד שאני לא יכול לפתוח את התריסים בחלק מהחלונות בדירה שלי וכן עדיין בשעות הלילה עם התאורה הזאת דלוקה היא מייצרת מספיק אור סביבתי שהיא יכולה להפריע לי לישון חד משמעית" (עמ' 92 ש. 8 ואילך).

18. קובל 4, מר אסף כהן, אשר מתגורר בדרך ההדרים בקומה השישית, סיפר: "האור חודר כל הזמן, זאת אומרת אני לא יכול אני לא יכול אני לא יכול לשבת ולראות סרט בסלון מבלי להגיף את התריסים, זאת אומרת לא חייב גם לראות סרט פשוט כשאני יושב האור פשוט חודר לעיניים, זה פחות או יותר בדיוק בגובה של הדירה" (עמ' 104 ש. 14).

19. **מחנות דעת המומחה של מר מיכאל זלבה-ת/24:** עלה כי ביצע סיור ומדידות מפלס זיהום האור בניין ברח' ההדרים 1 בגני תקווה בשני מועדים. אצל קובי בן אברהם המתגורר בקומת הקרקע (6.6.2023); ובביתה של שרה מאור המתגוררת בקומה השישית (25.1.2024). המדידות בוצעו בין השעה 21:20 ועד כיבוי התאורה בשעה 22:00.

בכתיבת חוות הדעת עמדו לנגד עיניו מסמך של המשרד להגנת הסביבה "קוד אקולוגי, תאורה ידיוטית לסביבה, מדריך למתכנן שמירה על חשכת הלילה בשטחים הפתוחים: מניעה ומזעור של זיהום אור בתכנון תשתיות" (יוני 2022, עודכן בפברואר 2023); האגודה הישראלית לאקולוגיה ולמדעי הסביבה "זיהום אור וצמצומו רקע מדעי, תמונת מצב ודרכי פעולה אפשריות". סיכום ותובנות של וועדת מומחים" (2017).

על פי בדיקתו, תאורת המגרש מורכבת משישה עמודים עם פנסי תאורה. המרחק של העמוד המערבי הסמוך ביותר לחזית הבניין ברחוב ההדרים 1 הוא 100 מטרים. ניתן היה לזהות מגע אור פולשני, בהיקף מסוים גופי התאורה במגרש אל סלון וחצר הדירה בקומת הקרקע ואל מרפסת וסלון הדירה בקומה השישית.

בהתאם לחוות הדעת, מדובר במטרד אור פולשני הגולש מתחום המטרה לו הוא מיועד אל עבר נכס סמוך. המוקד באור פולשני הוא בזליגת אור לצדדים - במישור האופקי ולעיתים כולל גם השפעות של סנוור. במקרה זה, מדובר על השפעת סנוור בזהירות כאשר מביטים מכיוון הבניינים הסמוכים לכיוון מגרש הכדורגל. מדובר בנוחות לד בעלות תכולה גבוהה של אור "קר". בוצעו מספר תצלומים.

על פי המדידות בדירתו של קובי בן אברהם: כשתאורת המגרש מופעלת: חצר 3.1 לוקס, מרכז הסלון 0.6 לוקס. כשתאורת המגרש כבויה: חצר 2.6 לוקס, מרכז הסלון 0.3 לוקס. כלומר, בעת הפעלת התאורה במגרש ישנה תוספת בעוצמת תאורת הלילה של 0.5 לחצר ו-0.3 לוקס לסלון.

על פי המדידות בדירה של שרה מאור: כשתאורת המגרש מופעלת: מרכז חדר שינה 4.5 לוקס, פתח חלון חדר שינה 9.4 לוקס, חלון הזזה סלון 5.4 לוקס, מרכז הסלון 3.6 לוקס. כשתאורת המגרש כבויה: מרכז חדר השינה 0.1 לוקס, פתח חלון חדר שינה 1.1 לוקס, מעקה מרפסת סלון 1.5 לוקס, חלון הזזה סלון 0.8 לוקס, מרכז הסלון 0.1 לוקס. פנסי התאורה מאירים את חלל הדירה ומסנוורים את המתבונן. בהיעדר פעילות תאורה במגרש, חלל הדירה חשוך. בשל זיהום

האור, תריסי הדירה מוגפים וקיים תריס נגלל נוסף שהותקן למניעת חשיפה.

מדובר בתוספת תאורה ממוקדת וקבועה המסנוורת את העין ומאלצת להסיר ממה את המבט. בשתי הדירות ובפרט בדירה של שרה מאור, נוצרת אי נוחות רבה עד כדי חוסר יכולת לשבת במרפסת או בחצר. יש לטפל בכיוון ובמיסוך גופי התאורה על מנת להפחית את עוצמות ההארה הבהירות והסנוור.

בחקירתו הנגדית אישר שזו פעם ראשונה שהוא מעיד אודות חוות דעת בעניין אור (עמ' 81 שורה 6 ואילך). אציין כי העד בוגר הטכניון בחיפה לתואר מהנדס חשמל ואלקטרוניקה ובעל הסמכות ספציפיות בנושאי רעש ולא אור. לדבריו: **"אני מהנדס כבר 25 שנים, אני לא חושב שמדידה כל כך פשוטה שיש פרוז'קטור של ברמה שיכולה להעיר אצטדיון מאירה לחלונות של אנשים זה לא אירוע כל כך מורכב"**.

ובהמשך:

עו"ד אפשטיין: אור במקרה הזה מייצר תקיפה לפי חוק העונשין.

העד, מר זלבה: כן.

עו"ד אפשטיין: האור פה מייצר תקיפה לפי חוק העונשין, מה המיומנות שלך מה המומחיות שלך לדעת להשוות את האור הזה שאתה אומר שמדידתו אינה דורשת מומחיות גדולה לזה שאור מן הסוג הזה הוא תקיפה על פי חוק העונשין?

העד, מר זלבה: שאלה נהדרת.

עו"ד אפשטיין: הכי יפה נשבע לך הכי יפה בתיק.

העד, מר זלבה: באמת אין קריטריון אין לי חוק שאומר כמה אור מותר או אסור, באמת אין חוק כזה, יש הרבה דברים שאין עליהם חוקים ויש לנו אומדן דעת להבין מה יכול להיות מטרד. לכן הפניתי בחוות דעת שלי שיש, אגב המשרד להגנת הסביבה הוא מנסה להכניס חקיקה על אור ריח מה שאתה לא רוצה, כמובן הרגולציה עוצרת אותו כי כל חוק עולה כסף כל חוק עולה כסף, כלומר הוא יתורגם להוצאות ליזמים לקבלנים הוא יתורגם בסוף לכסף, לכן כל צד במערכת מנסה לדחוק את הצד השני אבל יש פרקטיקה נכונה של תכנון, למשל זה מופיע בסעיף 1.4 שים לב במשרד להגנת הסביבה קוד אקולוגי תאורה ידיוותית לסביבה מדריך למתכנן שמירה על

חשכת הלילה, מניעה במיסוך לזיהום אור.

מר זלבה אישר שבשעות היום התאורה הטבעית נמצאת בתחום של Lux 400-600 "נגיד אם הפרוג'קטורים הם יעבדו רק בשעות היום לא תהיה תלונה על זיהום אור" (עמ' 83 שורה 20 ואילך).

לדידו, קיים פתרון הנדסי, שאינו קשור לעוצמת התאורה או כיוונה אלא הצבת "פח שעוצר את אלומת האור" על חלונות השכנים.

20. מר אורן הלוי, מנהל אגף הנדסה ובנייה בגני תקווה, העיד כי עוצמת התאורה של כל עמוד היא Lux 400 ובמידה נמצאה אף עוצמה נמוכה יותר (עמ' 149 שורה 14 ואילך). יש שעון שבת שמפעיל את התאורה עד השעה 22:00 ואז היא נכבית, זאת בהתאם להנחיית ראש העיר לפיה כלל המגרשים בעיר ייסגרו השעה זו. השעון נמצא בארון חשמל במגרש הכדורגל.

העד אישר שנתקל בתלונות של תושבים לגבי אור ואף נפגש עם הקובל 1 וניסה לסייע לו (עמ' 151 שורה 19 ואילך). ובהמשך: "הבאנו את היועץ, את היועץ תאורה לשם הבאנו את הקבלן תאורה לשם, עשינו כיוונים בשביל שלא יהיה מצב שזה יסנוור לו את החצר שלו כמה שפחות ויש לי תמונות שאפילו לפני ואחרי שרואים שבהתחלה זה היה יותר מסנוור ואחרי זה פחות. כאילו מה שיכולנו עשינו ותאמין לי זה היה.. לא עשינו מדידות בתוך הבתים. לא נדרשנו היועץ אמיר טקטין זה אחד המתכננים הגדולים בארץ, אתה יודע הוא עשה שם את הבדיקות והוא נכנס גם לבית שלו והוא גם מבחץ כיוונו את הפנסים שזה יהיה פחות, שזה יהיה פחות טוב מבחינתנו לתקן אבל שזה פחות יפריע לאנשים" (עמ' 152 ש.1).

הקובל 1 אמר לו בשיחה שזה עזר: "תקשיב אני לא מחפש בעיות, אני מחפש פתרונות. שפונה אלי תושב ואומר לי שיש לו בעיה ואני עוזר לו בבעיה ואחרי זה הוא אומר לי שהנה טוב אז אני שמח. אני לא מחפש עכשיו למצוא בעיות אני לא נמצא שם...מבחינת התאורה בוודאות היא לא מסנגרת אף אחד מהדיירים כי אז היה איזשהו פנס שהיה טיפה זז עם הרוח או משהו, כיוונו את כולם, אין פנסים שמכוונים על הבניינים בוודאות".

מר הלוי התייחס לטענת הקובלים לפיה מדובר בתאורה מסנוורת ובלתי נסבלת: "אני אגיד לך משהו כל מי שנמצא בבניינים ממול והמגרש מואר הפנסים מכוונים למגרש. להגיד לך שמי שפותח את החלון הוא לא יראה אור של מגרש מואר זה שקר, ברור שהוא יראה אבל הפנס לא מכוון לאנשים. כאילו להגיד לך שהוא יראה חושך שהוא יפתח את מי שגר בקומה, שביעית יפתח ולא יראה מגרש מואר זה לא רציני זה ברור" (עמ' 152 ש.30).

21. ערן חמו, מהנדס המועצה המקומית, אישר בחקירה הראשית שלא התבקש לאשר תכנית למיגון אור (עמ' 174 ש. 26). כן אישר את דבריו במליאת המועצה המקומית מיום 25.12.2017 (ת/51) לפיהם עמודי התאורה תוכננו באופן שכל מנורה נשלטת ע"י בקר וע"י דימר שעובדים בצורה ממוחשבת על מנת לאפשר בשעות הערב או הלילה להגיע לתמונת תאורה דהויה ורגועה, שלא תפריע לבתים מסביב ותאפשר שימוש בתוך המגרש שימוש בטוח של ריצה (עמ' 176 ש. 24). עם זאת, בסופו של דבר היו בעיות בדימרים והם הפסיקו את הפעולה שלהם, לפיכך, נכון להיום אין דימרים והתאורה עובדת רק במצבי On-off. לדבריו, אם יש צורך להפחית תאורה, אז אפשר לפתור את זה (עמ' 177 ש. 3 ואילך).

מסקנות

22. לאחר בחינת הראיות ומבלי לדקדק בהן "כחוט השערה" (ראה עניין כחלון) בשלב דיוני זה, או להתייחס למהימנות העדויות, ניתן לומר כי הקובלים הניחו תשתית בסיסית לכך שהתאורה הבוקעת מעמודי התאורה במגרש מייצרים עבורם חוסר נוחות ובפרט הדברים אמורים לגבי שעות הערב - ועד לשעה 22:00 שבה נכבים הפנסים. בצד זאת, אציין, כי לטעמי ישנו פער בין תיאורי הקובלים לבין הראיות האובייקטיביות, כלומר, תצלומי המגרש, ביחס לעוצמת התאורה. כמו כן, אף המומחה מטעם הקובלים, נמנע מלומר שעוצמת האור שמדד עולה כדי תקיפה לפי חוק העונשין, וכלשונו, מדובר ב"שאלה נהדרת".

23. ב"כ הנאשמים לא חלק אמנם על הצורך להשיב לאשמה בכל הנוגע לתאגידים (קרי, נאשמות 1 ו- 5), אולם לטעמי, ניתן להצביע כבר עתה על קשיים לא מבוטלים של הקובלים ביחס להוכחת עבירת התקיפה וספק בעיני אם כוונת המחוקק הייתה לאפשר ייחוס עבירה פלילית, כאשר עסקינן בתאורה שאינה מכוונת באופן ישיר כלפי אדם, אלא נועדה לצורך ציבורי, כדי לאפשר פעילות במגרש כדורגל ובפרט כאשר אין כל אינדיקציה לכך שפעולה זו נועדה לגרום מגע בלתי נעים, איום או תחושת פגיעה מידית.

24. יתירה מכך. בניגוד לנטען בכתב האישום ובטיעוני הקובלים, כאילו הנאשמים אדישים לזעקותיהם, הרי שמהעדויות עולה שדווקא נעשו לא פעם, ניסיונות להביא לפתרון הבעיה, הגם שלא לשביעות רצונם של הקובלים (ראו עדות הקובל 1, עדות אורן הלוי). בנסיבות אלה, ספק בעיני אם העובדה שהעירייה הייתה מודעת לקיומן של תלונות שקולה לכוונה פלילית הנדרשת להוכחת עבירת התקיפה.

25. עוד ראוי לציין כי על אף שהמחוקק כלל בחוק העונשין אפשרות להרשיע בתקיפה באמצעות אור, הרי שבפועל לא מצאתי כי נעשה שימוש על ידי רשויות התביעה בחלופה זו ומכל מקום, הקובלים לא הפנו ולו לתקדים אחד שעוסק בתקיפה באמצעות אור, לא על ידי אדם בודד ולא על ידי תאגיד.

26. על רקע האמור, עומדת בפני הקובלים משוכה גבוהה למדי להוכיח כי עצם הפעלת תאורה במגרש עולה כדי תקיפה - עבירה פלילית, שדינה מאסר, וזאת להבדיל מחוסר נעימות או נוחות, המהווה מטרד אשר דרך ההתמודדות עמו מצויה במישור האזרחי או המנהלי ולא בהליך פלילי. הדברים נכונים ביתר שאת, לייחוס גרימת חבלה של ממש, שלא הוכחה, ולו לכאורה, שכן מעבר לחוסר הנוחות שנגרמה להם, הקובלים לא תארו נזק, מכאוב, או חבלה גופנית ממנה סבלו כתוצאה מהחשיפה לתאורה במגרש וממילא הוצגה חוות דעת רפואית בעניין זה.

27. אפנה, אפוא, לטענות ההגנה ביחס לאפשרות לייחס לנאשמים 2, 3, 4 ו- 6, את עבירת התקיפה, מכוח היותם אורגנים בתאגיד. בחינת ראיות הקובלים מעלה כי הנאשמים "בשר ודם" (כלשון הקובלים) לא הפעילו באופן ישיר את התאורה במגרש הכדורגל ואף יש להעיר כי כתב הקובלנה אינו מתאר כל פעולה שנעשתה על ידי נאשמים אלה בנוגע לתאורה, למעט עצם האחריות על הקמת מגרש הכדורגל ותפעולו.

28. בעבירות הנובעות מחוקים ספציפיים הקשורים בשמירה על איכות הסביבה, מחויב נושא משרה לפקח ולנקוט בכל האמצעים האפשריים כדי למנוע עבירות של מניעת מפגעים סביבתיים ולפיכך נקבעה אמנם חזקה משפטית בס' 11 בחוק למניעת מפגעים, לפיה במצב בו בוצעה עבירה על ידי התאגיד, עובר הנטל אל נושא המשרד לשכנע את בית המשפט כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו ולמנוע את העבירה. דא עקא, ניסיונם של הקובלים להקיש מדיני איכות הסביבה ולטעון כי עצם הוכחת שליטת הנאשמים בני האנוש בעירייה ובחברה העירונית, עשויה לבסס את אחריותם לעבירות המבוצעות על ידי תאגידים אלה, אינו יכול לעמוד, שכן החזקה שקבע המחוקק היא ייחודית ונוגעת לחוקים הפרטניים למניעת מפגעים, ואינה תקפה כשמדובר בעבירות לפי חוק העונשין.

29. יש לחדד ולהדגיש, כי סעיף 23(א) בחוק העונשין עוסק באפשרות להטיל אחריות פלילית על תאגיד בשל מעשים שביצע האורגן - נושא משרה התאגיד, כאשר מדובר בעבירה של מחשבה פלילית או רשלנות. קרי, ניתן לראות במעשיו ובמחשבתו הפלילית של האורגן את מעשיו ומחשבתו של התאגיד עצמו. ברם, לא ניתן ללמוד היפוכם של דברים. כלומר, לא ניתן להטיל אחריות על בן אנוש בגין עבירה של התאגיד, אלא אם הוכחו לגבי בן האנוש יסודות העבירה.

30. זאת ועוד, בהתאם לעיקרון שירות ההליך הפלילי, הנובע גם מתנאי המידתיות שבפסקת ההגבלה בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, משמש המשפט הפלילי כ"מוצא אחרון" ויש לתור אחר אמצעים חלופיים שיוכלו להשיג את המטרות החברתיות, ובהן הרתעה מניעה והכוונה, בדרך שפגיעתה בזכויות הנאשם פחותה, כגון באמצעות הדין המשמעתי או המנהלי (בג"צ 88/10 שוורץ נ' היועץ המשפטי לממשלה (12.7.2010)). בד בבד, מוטלת על המדינה החובה לאכוף את הדין הפלילי כאשר קיימות ראיות מספיקות ונקודת המוצא היא כי החלטות על העמדה לדין מצויות בליבת שיקול דעתם של רשויות התביעה, להן הידע, המקצועיות והניסיון בנושא (דנ"פ 5387/20 רותם נ' מדינת ישראל (15.12.2021); ע"פ 4347/23 פלונית נ' מדינת ישראל (11.12.2025)). ברם, כאשר מדובר בקובלים פרטיים, שאינם נהנים מחזקת

סבירות שיקול הדעת שמוענק לרשויות התביעה, הרי שמתחדד הצורך לבחון האם אמנם היה נחוץ לנקוט בהליך דרסטי וחרף באמצעות העמדה לדין ולא באמצעי שעשוי להיות אפקטיבי במידה שווה, כגון הליך אזרחי או מנהלי. כאן ראוי לציין, אם כי בשולי הדברים, את הקשיים העומדים בבסיס מוסד הקובלנה הפלילית להפנות לתהיות שהועלו בבג"צ 1322/22 דיאנה כהן נ' מלמד (31.3.2022) בנוגע לאינטרס הלגיטימי שניתן להשיג בקובלנה הפלילית שלא ניתן להשיג באמצעות תובענה אזרחית רגילה.

31. בענייננו, התרשמתי כי בניגוד ליתר העבירות המפורטות בכתב הקובלנה, ייחוס עבירת התקיפה הוא מאולץ למדי ונועד מלכתחילה אך ורק כדי לכלול גם את המטרד שנגרם, לכאורה, לקובלים כתוצאה מהתאורה במגרש, בכתב אישום פלילי וזאת להבדיל מתביעה אזרחית. בהקשר זה, יפות לענייננו הערותיו של כב' השופט עמית (כתוארו אז) ברע"פ 8487/11 חברת נמלי ישראל - פיתוח ונכסים בע"מ נ' מדינת ישראל - המשרד להגנת הסביבה (23.10.2012), שנכתבו ביחס להצדקה להטלת אחריות פלילית אישית על נושאי משרה בתאגיד בעבירה של אחריות קפידה:

"נקיטה בהליך פלילי אינה עניין של מה בכך. מדיניות משפטית ראויה היא לצמצם את השימוש בסנקציות פליליות, ולמיצער, כי ההליך הפלילי לא ישמש כאמצעי האכיפה הראשון, קודם למיצוי הליכים אחרים. הפחתת כמות ההליכים הפליליים לצד קביעת עבירות מינהליות ואמצעים מינהליים, תועלתה בצידה, היא עשויה להגדיל את אפקטיביות האכיפה של דיני איכות הסביבה, ולמנוע הטלת אחריות פלילית על נושא משרה בתאגיד שלא דבק בו פגם מוסרי, לצד חיסכון במשאבים שיפוטיים. לכן, עודנו באים לנקוט הליך פלילי בתחום איכות הסביבה, ובמיוחד כנגד נושאי משרה בתאגיד, יש להתחשב, בין היתר, בפרמטרים ובשיקולים הבאים: חומרת העבירה, מידת הנזק לסביבה, סוג העבירה (למשל, עבירה שהיא "מכת מדינה" כמו השלכת פסולת לרשות הרבים), האם העבירה נעשתה ברשלנות ואף במחשבה פלילית, האם העבירה נעשתה מלכתחילה למטרת רווח או כדי לחסוך בעלויות כספיות תוך החצנת העלות על הציבור".

32. סיכומם של דברים, מצאתי כי הקובלים לא הניחו תשתית ראייתית לכאורית בנוגע לעבירות התקיפה, לפי סעיף 379 ו-380 בחוק העונשין, שיוחסו לנאשמים 2, 3, 4 ו-6 וכי אין כל בסיס ראייתי המאפשר, ולו בדוחק, הרשעת נאשמים אלה בתקיפה שבוצעה באופן עקיף, אך בשל היותם אורגנים בעירייה או בחברה לפיתוח.

33. כמו כן, על אף שלא נטענו בהקשר זה טענות על ידי ההגנה ובשים לב לסמכות בית המשפט לזכות נאשם ביוזמתו בתום פרשת התביעה ולא לחייבו להשיב לאשמה, מצאתי כי בהיעדר כל ראייה לחבלה או נזק גופני, לא הניחו הקובלים תשתית בסיסית להוכחת עבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש, שיוחסה לכלל הנאשמים.

התוצאה היא, אפוא, שאני מזכה את כלל הנאשמים מעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש

לפי סעיף 380 בחוק העונשין. אני מזכה את נאשמים 2, 3, 4 ו- 6 מעבירה של תקיפה סתם, לפי סעיף 379 בחוק העונשין.

המזכירות תשלח החלטתי לצדדים.

ניתנה היום, כ"ג טבת תשפ"ו, 12 ינואר 2026,
בהעדר הצדדים.